



**СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ**  
**«Риторика та психологія спілкування»**

Ступінь вищої освіти – Бакалавр  
Спеціальність **242 «Туризм»**  
Освітня програма «Туризм»  
Рік навчання 2023/2024, семестр 6  
Форма навчання денна  
Кількість кредитів ЄКТС 5  
Мова викладання українська

Лектор курсу  
Контактна інформація  
лектора (e-mail)  
Сторінка курсу в eLearn

[Омельченко Людмила Миколаївна](mailto:omelchenko2006@ukr.net)  
[omelchenko2006@ukr.net](mailto:omelchenko2006@ukr.net)

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=801>

**ОПИС ДИСЦИПЛІНИ**

Риторика та психологія спілкування – дисципліна, що є обов'язковим компонентом освітньої програми «Туризм». Мета навчального курсу: розвиток комунікативної компетентності студентів як підґрунтя ефективного виконання професійної діяльності, формування психологічної готовності до налагодження міжособистісних та ділових стосунків. Вивчаючи курс, студенти матимуть змогу: осмислити теоретичні основи комунікації та процесу підготовки й виголошення промови, збагнути, яке значення мають набуті знання в процесі оволодіння практичними навичками та вміннями, опанувати низку практичних навичок, що становитимуть підґрунтя професійної діяльності. Основні форми організації навчальної діяльності студентів: лекції, практичні заняття з елементами тренінгу, самостійна робота з детальним методичним супроводом. Переваги курсу: основна увага на виробленні комунікативних умінь на підґрунті теоретичних знань, можливість участі в групових формах навчальної діяльності, навчання в дії, самопізнання, планування власного саморозвитку. Форма підсумкового контролю – екзамен.

Тема	Год (лекц/ прак)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
<b>Модуль 1. Основи риторики</b>				
<b>Тема 1. Риторика як наука. Становлення та розвиток красномовства</b>	2/2	Розуміти основні поняття риторики: вплив, оратор, аудиторія, промова, модель комунікації, дискурс, текст, мовленнєві події, мовленнєва роль, види публічних промов; модуси риторики: логос, етос, пафос, топос. Уміти аналізувати та пояснювати значення риторики в професійному становленні та розвитку особистості.	1. Практичного заняття: виконання завдань на розвиток правильної вимови, вираженого мовлення 2. Самостійної роботи: скла данні партитури тексту притчі.	1. Перевірка завдань практичного заняття № 1 - 5 б 2. Перевірка завдань самостійної роботи (ЕНК) 5 б (детальний розподіл балів за уміщено на ЕНК)
<b>Тема 2. Інвенція</b>	2/2	Знати: сутність понять: задум і концепція промови; ознаки аудиторії: соціально-демографічні, соціально-психологічні та індивідуально-особистісні. Уміти: розробляти послідовність дій у процесі формування концепції промови, враховувати ознаки аудиторії у процесі розробки концепції промови.	1. Практичного заняття: завдання на розробку концепції промови – визначення предмету, проблеми, мети, основного кола питань, ключових слів. 2. Самостійної роботи: розробка концепції власної промови	1. Перевірка завдань практичного заняття – 5 б. 2. Самостійної роботи – 5 б.

<b>Тема 3-4. Диспозиція</b>	4/4	Знати: моделі розгортання промови: методи, що застосовуються у процесі моделювання промови, основні вимоги до аргументів. Розуміти сутність критерію релевантності у викладі. Уміти застосовувати Техніки ефективного переконання.	1. Практичного заняття: завдання на визначення техніки та методів аргументації, створення моделі промови. 2. Самостійної роботи: підбір аргументів на доведення тези власної промови	1. Перевірка завдань практичних занять – № 3 - 5 б., № 4 – 5 б. 2. Самостійної роботи – 10 б.
<b>Тема 5. Елокуція</b>	2/2	Знати: теорії мовлення: рівневі, циклічні, еквіфінальні; чинники мовлення й текстотворення; зміст елокутивної роботи: номінування, граматикалізація, основні тропи. Уміти створювати текст промови.	1. Практичного заняття: участь у дебатах. 2. Самостійної роботи: створення тіла власної промови	1. Перевірка завдань практичного заняття – 5 б. 2. Самостійної роботи – 5 б.
<b>Тема 6. Меморія</b>	2/2	Знати: способи запам'ятовування промови, особливості та закономірності процесу запам'ятовування. Уміти застосовувати мнемонічні прийоми для запам'ятовування власної промови.	1. Практичного заняття: виконання завдань на розвиток уміння запам'ятовувати промову. 2. Самостійної роботи: створення карти пам'яті.	1. Перевірка завдань практичного заняття – 5 б. 2. Самостійної роботи – 5 б.
<b>Тема 7. Акція</b>	2/2	Розуміти сутність невербальних аспектів промови. Знати вимоги до зовнішнього вигляду оратора. Уміти аналізувати та вдосконалювати манеру виступу, розвивати власні ораторські здібності.	1. Практичного заняття: виголошення промови. 2. Самостійної роботи: аналіз власного виступу.	1. Перевірка завдань практичного заняття – 5 б. 2. Самостійної роботи – 5 б. 3. Контрольна робота 30 б
<b>Модуль 2. Психологія спілкування</b>				
<b>Тема 8. Спілкування як феномен психології</b>	2/2	Розуміти наукові підходи до спілкування; сутність поняття «спілкування»; його значення в розвитку особистості. Уміти аналізувати та пояснювати цілі, функції, рівні спілкування людини.	1. Практичного заняття: аналіз епізодів спілкування, аналіз рівнів власного спілкування 2. Самостійної роботи: аналіз значення спілкування в розвитку особистості	1. Перевірка завдань практичного заняття – 5 б. 2. Самостійної роботи – 4 б. (детальний розподіл балів за кожне завдання уміщено на ЕНК)

<b>Тема 9.</b> <b>Комунікація.</b> <b>Контекст</b> <b>комунікації</b>	<b>2/2</b>	Розуміти наукові концепції комунікації; сутність поняття «комунікація»; функції, види, форми комунікації. Уміти аналізувати та пояснювати структуру зазначеного процесу; принципи комунікації.	1. Практичного заняття: аналіз комунікативного процесу, самоаналіз власних комунікативних труднощів. 2. Самостійної роботи: виконання завдань на розвиток уміння передкомунікаційного орієнтування	1. Перевірка завдань практичного заняття – 5 б. 2. Самостійної роботи – 4 б.
<b>Тема 10. Засоби спілкування</b>	<b>2/2</b>	Розуміти сутність знакових систем спілкування, мовленнєвого процесу, невербальної поведінки, експресивних ознак емоційних станів людей. Уміти аналізувати особливості мовленнєвої поведінки, діагностувати стани й наміри людей за їхніми вербальними та невербальними повідомленнями.	1. Практичного заняття: самоаналіз переваг і недоліків власного мовлення, складання плану саморозвитку мовленнєвих умінь, робота над кейсом. 2. Самостійної роботи: підбір прикладів прояву комунікативних бар'єрів у спілкуванні, виконання завдань на розвиток уміння інтерпретації невербальних повідомлень людини	1. Перевірка завдань практичного заняття – 5 б. 2. Самостійної роботи – 4 б.
<b>Тема 11. Чинники ефективного спілкування</b>	<b>2/2</b>	Розуміти поняття «ефективне спілкування»; сутність підходів до його трактування. Уміти застосовувати прийоми активного слухання у процесі спілкування, приймати почуття співрозмовника, надавати словесну підтримку.	1. Практичного заняття: формулювання уточнювальних запитань, парафразів змісту та почуттів співрозмовника, створення відповіді-підтримки та відповіді-інтерпретації співрозмовнику. 2. Самостійної роботи: створення повідомлень, що містять прийняття почуттів іншого, словесну підтримку	1. Перевірка завдань практичного заняття – 5 б. 2. Самостійної роботи – 4 б.
<b>Тема 12. Форми впливу на партнера спілкування</b>	<b>2/2</b>	Розуміти сутність психологічного впливу; його значення в процесі спілкування. Уміти застосовувати методи ефективного переконання, підтримувати, втішати співрозмовника, застосовувати прийоми непрямого навіювання, способи протидії впливам.	1. Практичного заняття: аналіз ситуацій з метою виявлення форм впливу на партнерів спілкування, участь у груповому обговоренні дискусійних питань, визначення ефективних способів переконання. 2. Самостійної роботи: аналіз ситуацій спілкування	1.1. Перевірка завдань практичного заняття – 5 б. 2. Самостійної роботи – 4 б.

<b>Тема 13. Маніпуляція як форма впливу</b>	<b>2/2</b>	Розуміти сутність маніпуляції як форми психологічного впливу. Уміти реалізувати стратегії та способи маніпулятивного впливу на партнера у спілкуванні, застосовувати засоби захисту від маніпулятивного впливу інших.	1. Практичного заняття: аналіз запропонованих ситуацій спілкування, наведення прикладів застосування маніпулятивних технік із власного досвіду спілкування. 2. Самостійної роботи: завдання на розвиток вміння захищатися від маніпулятивного впливу	1. Перевірка завдань практичного заняття – 4 б. 2. Самостійної роботи – 4 б.
<b>Тема 15. Міжособистісна взаємодія. Налагодження взаєморозуміння між співрозмовниками</b>	<b>2/2</b>	Розуміти сутність понять «транзакція», «ситуація взаємодії», «его-стан», «сценарії взаємодії»; розрізняти позиції, стратегії, рівні взаємодії. Усвідомлювати сутність понять: налагодження взаємин, механізми психологічної близькості, особливості сприймання людини людиною. Уміти орієнтуватися в ситуації взаємодії, урахувати его-стани при організації взаємодії.	1. Практичного заняття: аналіз повідомлень, підбір продовження розмов відповідно до его-стану, участь у груповій роботі над кейсом (технологія «Комунікаційний квадрат»). 2. Самостійної роботи: аналіз власних життєвих сценаріїв.	1. Перевірка завдань практичного заняття – 4 б. 2. Самостійної роботи – 4 б.
<b>Всього за навчальну роботу</b>				<b>70 %</b>
<b>Екзамен</b>				<b>30 %</b>
<b>Всього за курс</b>				<b>100</b>

### ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<b>Політика щодо дедлайнів та перекладання</b>	Роботи, що здаються із запізненням, без поважних причин, оцінюються нижче. Перекладання модулів можливе за наявності поважних причин (наприклад, через хворобу).
<b>Політика щодо академічної доброчесності</b>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені. У курсових роботах обов'язкова наявність коректних посилань на використану літературу.
<b>Політика щодо відвідування:</b>	Відвідування занять є обов'язковим. У разі наявності об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету).

### ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	не зараховано
0-59	Незадовільно	